

Vejledning om reglerne om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur

Februar 2006

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Resumé.....	3
1. Indledning	4
2. Bekendtgørelsens formål.....	4
3. Administrerende myndigheder.....	4
4. Arealer med krav om anvendelse til dyrkning og natur.....	4
4.1 Anvendelseskrav	5
4.2 Rydningspligt	6
4.3 Rydningsmetode og -periode	9
5. Anmeldelser vedr. naturetablering.....	10
5.1 Anmeldelse af skov	10
5.2 15-års genopdykningsret.....	11
5.3 Etablering af anden natur	12
6. Registrering, kontrol og tilsyn	13
7. Strafbestemmelser	13

Sektor for Miljø
Plantedirektoratet
Skovbrynet 20
2800 Kgs. Lyngby
Mail: smj@pdir.dk
Tlf: 45 26 36 00
www.pdir.dk

1. Resumé

Hvem skal bruge vejledningen

Vejledningen henvender sig primært til ejere af landbrugsjord, men også til de myndigheder, som administrerer anvendelsen af det åbne land.

Formålet

Vejledningen er udarbejdet til bekendtgørelsen om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur. Bekendtgørelsen fastlægger, at ejere af landbrugsjord som hovedregel er forpligtet til at holde arealerne fri for opvækst af træer og buske. Det gælder også for arealer med eng og hede samt lignende typer af såkaldte lysåbne "halvkulturarealer". Udover rydningspligten muliggør bekendtgørelsen, at ejeren kan etablere forskellige former for natur på landbrugsjorderne, bl.a. skov.

Kort resumé af indholdet

Vejledningen beskriver indledningsvist hvilke arealer, der er omfattet af bekendtgørelsen. Herudover beskrives formålet med rydningspligten samt hvilke krav der gælder i forbindelse med rydningspligten herunder rydningsmetode og -periode.

Et særskilt afsnit omhandler anmeldelseskravene knyttet til etablering af natur på landbrugsjord, herunder skov og krat samt muligheden for at sikre sig ret til at genopdyrke landbrugsjord efter 15 år's ekstensiv og naturvenlig drift.

Afslutningsvist omtales reglerne for registrering, kontrol og tilsyn, ligesom strafbemmelserne fremgår heraf.

Vejledningens struktur og indhold er blevet til i et samarbejde mellem Plantedirektoratet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Landbrug samt Skov- og Naturstyrelsen.

Hvornår er vejledningen gældende

Vejledningen gælder fra 23. februar 2006.

1. Indledning

Den 9. juni 2004 vedtog Folketinget Lov nr. 434 om drift af landbrugsjorder. Lovens formål er at fremme en bæredygtig udvikling af driften af landbrugsjorder ved at forene hensyn til bevaring af produktionsgrundlaget og bevaring af natur, miljø og landskabelige værdier. Bekendtgørelse nr. 460 af 13. juni 2005 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur udmønter dele af Lov om drift af landbrugsjorder. Bekendtgørelsen indfører bl.a.

- en pligt til regelmæssigt at rydde opvækst af vedplanter, som måtte være etableret siden 2004 på lysåbne landbrugsarealer, herunder heder, overdrev og enge.
- en mulighed for, at landbrugsjord kan udlægges til natur, herunder skov, og således ikke nødvendigvis skal indgå i omdriften.
- en mulighed for at anmelde sådanne udlæg mhp. evt. senere at lade arealerne indgå i omdriften igen.

Reglerne supplerer en række eksisterende regler om anvendelse af landbrugsarealer. Her tænkes især på naturbeskyttelseslovens regler om beskyttede naturtyper (§ 3), beskyttelseslinjer og Natura 2000-områder, som fortsat gælder og skal tages i betragtning i forbindelse med drift af landbrugsjord.

2. Bekendtgørelsens formål

Bekendtgørelsen om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur fastsætter, at alle landbrugsjorder skal anvendes til jordbrugsmæssige formål. Dette kan som hovedregel ske enten ved dyrkning eller ved at lade jorden ligge udyrket hen, dog skal jorden holdes ryddet for opvækst af træer og buske (rydningspligt). Herudover muliggør bekendtgørelsen etablering af anden natur end lysåben natur på landbrugsjorder, herunder skov. Jordejer eller bruger har endvidere mulighed for at anmelde et areal som naturareal med mulighed for at lade det indgå i omdriften igen indenfor 15 år, uafhængigt af at arealet evt. måtte udvikle sig til natur, som ellers ville være beskyttet efter §3 i Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse af 18. august 2004.

3. Administrerende myndigheder

Amtsrådet samt Plantedirektoratet er myndighed.

4. Arealer med krav om anvendelse til dyrkning og natur

Som hovedregel er *alle ubefæstede arealer beliggende i landzone* og som *kan anvendes til dyrkning og/eller natur* i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler omfattet af bekendtgørelsens krav om anvendelse. Frijorder (arealer uden landbrugspligt) samt arealer i byzone/sommerhusområder med landbrugspligt er også omfattet anvendelseskravet. Kun nedenstående arealer undtages anvendelseskravet:

- Arealer, som ifølge en lokalplan eller landzonetilladelse anvendes til ikke-jordbrugsmæssige formål, herunder arealer under byggemodning og lignende.
- Kirkegårde, skydebaner, militærområder, golfbaner og lignende.

- Fredskovspligtige arealer, jf. skovloven, herunder eksisterende samt nyetablerede lysåbne halvku-
turarealer med fredskovspligt eller lysåbne udyrkede arealer med fredskovspligt.

- Haver inklusiv bebyggelse under 2 ha, samt eksisterende haver eller parker, som pr. 1. september 2004 udgjorde et
areal større end 2 ha. Haver eller parker defineres her som arealer tydeligt adskilt fra omkringlig-
gende arealer. Adskillelsen markeres oftest med hæk, hegn, diger eller lignende linieformede skel
samt vand, f.eks. i form af sø, bæk, kanal o.l. Arealerne er altid beliggende i umiddelbart tilknytning
til bebyggelse. Haver og parkers anvendelse er udelukkende rekreativ og kræver et vist vedligehold
i form af beskæring af buske, plæneklipping, hækklipning og lignende.

Såfremt man ønsker at etablere en have på 2 ha eller mere, kan ejer eller bruger ansøge Plantedirek-
toratet for fritagelse for anvendelseskravet.

4.1 Anvendelseskrav

Landbrugsjorder skal anvendes til jordbrugsmæssige formål. Jordbrugsmæssige formål er defineret
som:

- 1) Dyrkning. Dyrkning af én- eller flerårige afgrøder, herunder plantager og frugtbuske. Dyrk-
ning med træer og buske i plantager omfatter juletræsplantager, pyntegrønt samt frugt- og
bærplantager. Arealer med selvsåede træer og buske betragtes ikke som plantage.
- 2) Drift som halvkultur. På grund af nuværende eller tidligere driftsformer såsom vedvarende
afgræsning og/eller høslæt mv. fremstår disse arealer ofte lysåbne og ofte med en naturtil-
stand, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ferske enge, strandenge, heder,
overdrev er eksempler på halvkultur-arealer.
- 3) Anvendelse til brak og lignende. Bemærk at arealer med jordbehandling, såning, græsning,
slæt eller udspreddning af husdyrgødning er i drift og derfor enten er et dyrket areal, som an-
givet i pkt. 1 eller et halvkulturareal som angivet i pkt. 2. *Bemærk at slåning/rydning ikke
betragtes som drift.*
- 4) Skovdrift. En træbevoksning anses som skov, hvis arealet er bevokset med træer, som dan-
ner eller indenfor et rimeligt tidsrum vil danne sluttet skov af højstammede træer, og hvis
arealet som hovedregel er større end 0,5 ha og mere end 20 meter bredt. Arealet med skov
behøver ikke at blive dyrket i traditionel forstlig forstand, idet også naturskov og vildtremi-
ser større end 0,5 ha betragtes som skovdrift.
- 5) Anvendelse til kulturtekniske foranstaltninger såsom læhegn, grøfter, markveje, levende
hegn og lignende. Levende hegn er en sammenhængende beplantning af træer og buske med
indtil 7 planterækker og en bredde ikke over 10 meter, der er anlagt med det formål at ned-
sætte vindhastigheden over tilstødende arealer og/eller fremme natur- og landskabelige vær-
dier.
- 6) Småbiotop-anvendelse. Småbiotoper og småbeplantninger til og med 0,5 ha. Småbiotoper
og småbeplantninger er typisk små fritliggende vildtremiser, vandhuller, ikke længere an-
vendte mergelgrave, jord- og stendiger, skrænter mm. samt andre typer af små udyrkede
arealer, som adskiller sig fra de omgivende landbrugsjorder.

- 7) Råstofdrift. Aktive, mindre råstofgrave og lignende, hvor ejer eller bruger af arealet, i begrænset omfang, udnytter forekomster af grus, ler, mergel og lignende i jorden til eget brug.

Bemærk: Såfremt ejer eller bruger af arealet retmæssigt modtager areal-støtte i medfør af enkeltbetalingsordningen, opfyldes arealanvendelseskravet og dermed rydningspligten i henhold til bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur.

4.2 Rydningspligt

Formål: Den generelle rydningspligt på landbrugsarealer skal sikre den eksisterende lysåbne tilstand på arealer med nuværende eller tidligere halvkulturdrift samt muliggøre at udyrkede landbrugsarealer evt. med flerårig brak, relativt nemt kan indgå i omdriften igen.

Rydningspligten betyder, at ejer eller bruger af arealer med de i afsnit 4.1 nævnte arealanvendelseskrav, er forpligtet til ved aktiv drift at holde arealerne i en fortsat lysåben tilstand, d.v.s. fri for ny opvækst af træer og buske med virkning fra september 2004. På arealerne må der således ikke forekomme opvækst af træer og buske ældre end 5 år regnet fra 2004. Hermed sikres, at de lysåbne arealer forbliver lysåbne.

Hvordan: I praksis kan arealerne holdes fri for vedopvækst ved at arealet jævnlige slås, ryddes, høstes eller afgræsses med et passende græsningstryk, som forhindrer opvækst af træer og buske. Træer og buske skal i denne sammenhæng opfattes som flerårige planter som danner ved. Typisk vil arter af pil, birk, el, ask, asp, ahorn, hyld, fyr, tjørn, slåen, glansbladet hæg, rynket rose eller gyvel indvandre på arealer, som ikke holdes lysåbne. Tilgrønningshastigheden er dog meget afhængig af arealets jordbund, topografi og hydrologiske forhold samt afstanden til nærmeste frøkilde.

Ryddes arealet hvert 5. år eller oftere, overholdes rydningspligten. Det vurderes i den forbindelse, at rydning hvert 2. år eller hyppigere vil være mindre ressourcekrævende end rydning med 5-årige intervaller, idet 1- eller 2-årige rydningsintervaller begunstiger urte- og græsvegetationen som effektivt undertrykker vedopvækst. Rydning af arealer med græs- og urtevegetation kan endvidere udføres hurtigere end rydning af arealer med vedopvækst.

Der kan kun stilles krav om rydning af vedopvækst under 5 år, såfremt arealets topografiske og jordbundsmæssige forhold indenfor rydningsperioden har muliggjort rydning ved hjælp af almindelige landbrugsmaskiner.

4.2.1 Særligt om rydningspligt og beskyttet natur

Rydning på arealer beskyttet i medfør af § 3 i bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse af 18. august 2004 må ikke medføre en væsentlig ændring af arealets overfladestruktur og hydrologiske forhold. Rydning skal udføres under størst mulig hensyntagen til områdets plante- og dyreliv.

Heder: Lavtvoksende dværgbuske, som kendetegner naturtypen hede, såsom arter af lyng, blåbær, tyttebær, revling mv. er ikke omfattet af rydningskravet, hvorimod opvækst af buske og træer som eg, birk, bævreasp, gyvel, ene og selvsåede nåletræer m.fl. skal ryddes fra hedearealet.

4.2.2 Undtagelser fra rydningspligten

Arealer med bestående anden natur end lysåben natur

Det er kun opvækst af træer og buske etableret på arealet efter 1. september 2004, som skal ryddes fra lysåbne arealer. Arealer, som pr. 1. september 2004 var tilgroede, skal ikke ryddes, idet bestående natur, som ikke er lysåben samt skov og anden lovlig beplantning ikke underlægges rydningspligten.

Arealer med flerårige afgrøder herunder plantager og frugtbuske

Arealer med dyrkning af flerårige afgrøder, herunder plantager og frugtbuske. Dyrkning med træer og buske i plantager omfatter juletræsplantager, pyntegrønt samt frugt- og bærplantager. Arealer med selvsåede træer og buske betragtes ikke som plantage.

Arealer med skov

En træbevoksning anses som skov, hvis arealet er bevokset med træer, som danner sluttet skov af højstammede træer, og hvis arealet som hovedregel er større end 0,5 ha og mere end 20 meter bredt. Arealet med skov behøver ikke at blive dyrket i traditionel forstlig forstand, idet også naturskov og vildtremiser større end 0,5 ha betragtes som skovdrift. Arealer anmeldt som skov jf. afsnit 4.4 undtages også fra rydningspligten.

Arealer med læ- og levende hegn

Læ- og levende hegn er en sammenhængende beplantning af træer og buske med indtil 7 plantearækker og en bredde ikke over 10 meter der er anlagt med det formål at nedsætte vindhastigheden over tilstødende arealer og/eller fremme natur- og landskabelige værdier.

Arealer med småbiotoper bestående af træer og buske på 0,5 ha eller derunder

Fritliggende småbeplantninger til og med 0,5 ha. Småbiotoper og småbeplantninger er typisk små vildtremiser, ikke længere anvendte mergelgrave, jord- og stendiger, skrænter mm. samt andre typer af små fritliggende udyrkede arealer med kratopvækst.

Arealer med stævnings- eller energiskov

Stævnings- eller energiskov karakteriseres som skov, som ved jævnlig omhugning af træbestanden, hvorved træarten i kraft af sin biologi på ny kan skyde fra stødet.

Solitære træer og buske

Begrebet ”solitære træer og buske” er relativt, idet begrebet afhænger af antallet af de enkelte træer/buske samt afstanden imellem disse, sammenholdt med arealets størrelse. Definitionen beror således på et konkret skøn.

Det er afgørende, at arealet fremstår med et udpræget åbent præg og at antallet af fritliggende, træbevoksede småbiotoper under 0,5 ha samt solitære træer og buske tilsammen, ikke dominerer arealets åbenhed. Et areal under tilgroning kan ikke undtages rydningspligten, ved at betragte arealet som en mosaik af småbiotoper samt en mængde af solitære træer og buske.

Klitfredede arealer

Klitfredede arealer er undtaget rydningspligten, idet det kan være vanskeligt at skelne mellem rydningspligten og forbudet mod at fjerne de planter, der tjener til sandflugtens dæmpning.

Fredede arealer eller andre arealer med særlige plejeforpligtelser

Såfremt det direkte fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealet skal plejes på grund af specielle hensyn, som ikke er forenelige med den generelle rydningspligt i denne bekendtgørelse, bortfalder rydningspligten undtagelsesvist. Eksempler på fredninger, hvor den generelle rydningspligt i denne bekendtgørelse ikke er forenelig med fredningsbestemmelserne, er arealfredninger med henblik på at sikre karakteristiske enebærkrat, egepur eller en særlig urteflora, som ikke tåler maskinel pleje med standardmaskiner.

I eller i tilknytning til Natura 2000-områder kan der endvidere være truffet afgørelser eller indgået aftaler om en særlig drift.

Arealer med aftaler vedr. miljøvenlig jordbrugsforanstaltninger med særlige vedligeholdelseskrav

Arealer med aftaler om støtte efter MVJ-ordningen er undtaget rydningskravet, såfremt der fremgår særlige vedligeholdelseskrav af MVJ-aftalen. Typisk pleje af græs- og naturarealer med krav om høslæt, rydning eller afgræsning med et bestemt antal dyr/ha/år.

Vanskeligt tilgængelige arealer

Ejer kan kun undtagelsesvist undlade at rydde arealer, der henlå som lysåbne pr. 1. september 2004 med henvisning til arealets vanskelige tilgængelighed, forudsat at arealets topografiske eller jordbundsmæssige tilstand i øvrigt muliggør rydning med standardmaskiner, idet lysåbne arealer pr. 1. september 2004 er et udtryk for en (tidligere) drift og dermed at arealet op til 2004 har haft en vis tilgængelighed.

Det skal bemærkes, at fritliggende arealer med småbiotoper bestående af træer og buske på 0,5 ha eller derunder, er undtaget rydningspligten. Mange små fritliggende arealer ($\leq 0,5$ ha) som vanskeligt lader sig rydde, vil derfor lovligt kunne gro til.

Særligt våde arealer

Sårligt våde arealer kan undtages rydningspligten med henvisning til vand på arealet. Arealerne er hyppigst (tidligere) græsningsarealer med vinter- og forårsoversvømmelser.

Det vurderes, at der indenfor en 5-årsperiode vil forekomme en eller flere tørke- eller frostperioder, som muliggør rydning uden risiko for fastkørsel med standardmaskiner. Således er det primært permanent våde enge tidligere friholdt for opvækst ved hjælp af afgræsning med husdyr, som kan undtages rydningskravet.

Særligt stejle arealer

Arealer med en topografi, der ikke muliggør rydning med standardmaskiner. Ofte ådals- og kystskrænter samt områder med kraftigt dødispræg. Disse arealer har primært opretholdt lysåbenheden ved nuværende eller tidligere afgræsning. Stejle arealer med gennemsnitlige stigninger på ≤ 20 %, vil som hovedregel kunne ryddes ved, at skræntarealet ryddes ved direkte op- eller nedadgående kørsel (vinkelret kørsel, ikke parallel). Endelig vil mange små fritliggende arealer ($\leq 0,5$ ha), som vanskeligt lader sig rydde grundet topografien, lovligt kunne gro til, idet fritliggende arealer med småbiotoper bestående af træer og buske på 0,5 ha eller derunder er undtaget rydningspligten.

Uforholdsmæssig byrdefuld rydning

Såfremt ejer eller brugere af arealer med krav om rydning, anser selve rydningspligten som en uforholdsmæssig stor byrde, kan ejer eller bruger af arealet ansøge Plantedirektoratet om at arealet eller dele heraf fritages for rydningspligten.

Ansøgningen sendes til Plantedirektoratet, Sektor for Miljø, Skovbrynet 20, 2800 Kgs. Lyngby. Ansøgningen skal bl.a. indeholde oplysninger om arealets ejerforhold og størrelse samt en nærmere begrundelse for ansøgningen.

Hvorvidt rydningen vurderes uforholdsmæssig byrdefuld er et konkret skøn. Økonomiske forhold mv. vil indgå i den samlede vurdering.

4.3 Rydningsmetode og -periode

Rydning omfatter i denne sammenhæng både forstmæssig rydning af træer og buske med skovmaskiner samt almindelig landbrugsmæssig slåning og høstning af arealets opvækst/afgrøde. Høstning omfatter endvidere begrebet ”høslæt”, som forudsætter slåning samt efterfølgende opsamling af det afslåede materiale. ”Ekstensiv rydning” er rydning med håndbårne redskaber. Et areal kan ligeledes holdes ryddet ved afgræsning med et passende græsningstryk, som forhindrer opvækst af træer og buske.

Arealer med MVJ- og Enkeltbetalingsordning

Rydning af arealer, der modtager støtte via MVJ- eller Enkeltbetalingsordningen skal slås eller ryddes i overensstemmelse med støtteordningens regler.

Hedearealer

Arealer defineret som ”hede” i henhold til naturbeskyttelsesloven må kun ryddes i perioden mellem 1. august til 30. april næste år. Høslæt må dog finde sted fra 1. juli til 30. april. Der kan foretages ekstensiv rydning hele året.

Øvrige arealer

Rydning må kun finde sted fra 1. november til 31. marts
Høslæt må dog finde sted fra 1. juli til 30. april.
Der kan foretages ekstensiv rydning hele året.

5. Anmeldelser vedr. naturetablering

Såfremt ejer eller bruger måtte ønske at etablere skov eller krat og lignende ikke-lysåbne naturtyper, skal arealet forinden etablering af disse ønskede naturtyper, anmeldes til amtet.

Jordbruger kan ved anmeldelse endvidere drive arealer ekstensivt og samtidig sikre sig dyrkningsretten i op til 15 år efter anmeldelse, selvom der måtte opstå natur på arealet som ellers ville være beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

5.1 Anmeldelse af skov

Formål

Ved at anmelde eller i særlige områder ansøge amtsrådet om etablering af skov, kan ejer eller bruger af landbrugsarealer frit etablere skov. Etablering af skov omfatter både tilplantning, såning og selvsåning. Dyrkning af pyntegrønt og juletræer betragtes ikke som skovetablering, men som dyrkning af flerårige afgrøder, jf. pkt. 4.1., nr. 1. Ejer eller bruger kan endvidere efter hugst af skov frit plante skov igen uden at skulle anmelde gentilplantningen.

Anmeldelse/ansøgning

Ejer eller bruger ønsker at rejse skov, skal forinden skovetableringen anmelde denne til amtsrådet. Anmeldelsen foretages ved at udfylde et anmeldelses-/ansøgningsskema, som findes på www.pdir.dk eller kan fås ved henvendelse til amtsrådet. Amtsrådet videresender anmeldelser/ansøgninger til Plantedirektoratet.

Jordejer eller bruger kan 4 uger efter afsendelsen af anmeldelsen, herefter frit etablere skov, såfremt ansøger ikke forinden modtager en begrundet afvisning fra amtsrådet. Er en anmeldelse ikke udnyttet inden 5 år bortfalder den. Såfremt arealet er beliggende i et Natura 2000-område bortfalder anmeldelsens dog efter 3 år jf. naturbeskyttelsesloven.

Bemærk at godkendte ansøgninger fritager arealet fra den obligatoriske rydningspligt.

Amtsrådets afgørelser, herunder klageadgang

Amtsrådet skal vurdere hvorvidt projektet er i overensstemmelse med amtsrådets udpegninger i medfør af en endelig vedtaget regionplan samt undersøge hvorvidt arealet er beskyttet i medfør af lov om naturbeskyttelse. Kun hvis skovrejsningen er i uoverensstemmelse med en eller flere af disse reguleringer, kan amtsrådet afvise anmeldelsen/ansøgningen. Amtsrådet kan dog ikke afvise anmeldelse af skovrejsning ved selvsåning.

- Beskyttet natur

Amtsrådet kan afvise skovrejsningen, såfremt arealet er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven eller hvis skovrejsningen vil være i strid med hensyn i Natura 2000-områder, jf. naturbeskyttelseslovens § 19 b. Amtsrådet skal således behandle en anmeldelse om skov efter såvel reglerne i driftsloven som i naturbeskyttelsesloven. Amtsrådet sender afgørelsen til de klageberettigede i medfør af Lov om naturbeskyttelse samt Plantedirektoratet. Såfremt en klageberettiget part ønsker at klage over amtsrådets afgørelse, indsendes klagen til amtsrådet, som videresender denne til Naturklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

- Regionplan

I områder hvor skovrejsning ifølge regionplanen er uønsket, kan amtsrådet både tillade eller afvise en ansøgning om skovrejsning. Amtsrådet sender afgørelsen til de klageberettigede herunder ansøger, hovedorganisationerne for Dansk Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening samt Friluftsrådet. Ønsker en af de klageberettigede parter, at klage, indsendes klagen til amtsrådet som videre-sender denne til Plantedirektoratet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

5.2 15-års genopdyrkningsret

Formål

At sikre ejer eller bruger af arealer genopdyrkningsret i op til 15 år efter en anmeldelse, selvom der som følge af driftsformen opstår natur på arealet, som ellers ville være beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.

Arealer som drives ekstensivt f.eks uden jordbehandling samt gødskning og sprøjtning, kan efter en årrække opnå en naturkvalitet, der medfører at arealet beskyttes efter §3 i Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse af 18. august 2004. Denne §3-naturbeskyttelse betyder, at arealet ikke må ændre tilstand. Arealet kan derfor som udgangspunkt ikke genopdyrkes.

Hidtil har genopdyrkningsretten på arealet ofte været sikret ved at arealet jævnlige blev pløjet op for at forhindre en evt. §3-naturbeskyttelse af arealet. Nu vil 15-års genopdyrkningsretten sikre ejer eller bruger af arealet ret til at genopdyrke arealet inden 15 år efter anmeldelse, uanset at arealet i mellemtiden måtte opnå en tilstand, som opfylder kriterierne for §3-naturbeskyttelse. Anmeldelsesordningen gør det således attraktivt for ejer/bruger af arealet at undlade omdrift på arealet til gavn for naturen i perioden.

Anmeldelse

Ejer eller bruger, som ønsker at anmelde et areal for at opnå ret til genopdyrkning inden for 15 år, skal anmelde arealet til amtsrådet. Anmeldelsen foretages ved at udfylde et anmeldelses-skema, som findes på www.pdir.dk eller kan fås ved henvendelse til amtsrådet. Alle typer af landbrugsjorder kan anmeldes og herved opnå ret til genopdyrkning inden for 15 år dog undtaget arealer, som på anmeldelsestidspunktet er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Arealerne skal ikke på tidspunktet for anmeldelsen henligge udyrket eller som halvkultur, idet anmeldelsen tilkendegiver en intention om en fremtidig driftsform.

Bemærk at anmeldte arealer stadig er omfattet af den obligatoriske rydningspligt.

Såfremt ejer eller bruger af et anmeldt areal på ny vil jordbehandle, gøde eller sprøjte arealet, skal amtsrådet underrettes forinden. Ved underretningen om genopdyrkning sikres en korrekt registrering af et givent areals status i medfør af denne bekendtgørelse.

I Natura 2000-områder skal man ved genoptagelse af driften være opmærksom på en særlig pligt til ikke blot at underrette, men også at anmelde aktiviteter, som fremgår af naturbeskyttelseslovens bilag 2. Anmeldelse skal ske til amtet, inden aktiviteterne iværksættes.

Nærmere oplysninger om anmeldelsesordningen i Natura 2000-områder kan fås på www.skovognatur.dk.

Amtsrådets afgørelser om 15-årsreglen herunder klageadgang

Amtsrådet skal ved afvisning af anmeldelser af genopdyrkningsret besvare ansøger inden 4 uger, efter modtagelse. Har anmelder ikke modtaget svar inden fristens udløb, kan arealet genopdyrkes inden 15 år, dog med nødvendig hensyntagen til den nævnte anmeldelsespligt i Natura 2000-områder.

- Beskyttet natur

En anmeldelse betragtes som en anmodning om oplysning om et areals status i medfør af § 3 i lov om naturbeskyttelse. Anmeldelsen skal derfor behandles i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven med henblik på at vurdere § 3-status. Det vil sige, at 4-ugers fristen ikke gælder for arealer, der klart falder ind under §3-naturbeskyttelsesordningen. Hvis amtsrådet inden udløbet af 4-ugersfristen har anmodet anmelder om yderligere oplysninger, regnes 4-ugersfristen først fra amtsrådets modtagelse af de ønskede oplysninger, jf. Bekendtgørelse nr. 637 af 25. juni 2001 om beskyttede naturtyper, §8.

Amtsrådet kan afvise anmeldelsen, såfremt det anmeldte areal eller dele heraf er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Amtsrådet sender afgørelsen til anmelder samt de i medfør af naturbeskyttelsesloven klageberettigede.

Såfremt en klageberettiget part ønsker at klage over amtsrådets afgørelse, indsendes klagen til amtsrådet, som videresender denne til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede. Klager som ikke vedrører §3-naturbeskyttelse videresendes af amtsrådet til Plantedirektoratet.

5.3 Etablering af anden natur

Formål

At ejer eller bruger af landbrugsarealer frit kan etablere anden natur end den natur, som er et resultat af de anvendelseskrav nævnt i afsnit 4.1. F.eks. vådområder og arealer med sammenhængende beplantninger, som ikke kan betegnes som skov (eksempelvis større arealer med krat). Etableringen af naturtypen og dermed ændringen i arealanvendelsen, skal være i overensstemmelse med anden lovgivning i øvrigt.

Anmeldelse

Anmeldelse skal kun ske når ejer eller bruger ønsker at etablere natur, som indebærer etablering af træer og buske ved såning, plantning eller selvsåning af arealet. Det er kun beplantningsarealet, der skal anmeldes. Anmeldelsen foretages ved at udfylde et anmeldelses-skema, som findes på www.pdir.dk eller kan fås ved henvendelse til amtsrådet. Amtet videresender kopi af anmeldelsen til Plantedirektoratet. Er en anmeldelse ikke udnyttet inden 5 år bortfalder den.

Bemærk at godkendte beplantningsarealer fritage fra den obligatoriske rydningspligt

Amtsrådets afgørelser herunder klageret

Amtsrådet skal ved afvisning af anmeldelser besvare ansøger inden 4 uger, efter modtagelse. Har anmelder ikke modtaget svar inden fristens udløb, kan arealet beplantes.

- Beskyttet natur

En anmeldelse betragtes som en anmodning om oplysning om et areals status i medfør af naturbeskyttelseslovens §3. En anmeldelse skal derfor behandles i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven. Det vil sige, at 4-ugers fristen ikke gælder for arealer, der klart falder ind under §3-

naturbeskyttelsesordningen. Hvis amtsrådet inden udløbet af 4-ugers-fristen har anmodet anmelder om yderligere oplysninger, regnes 4-ugersfristen først fra amtsrådets modtagelse af de ønskede oplysninger, jf. § 8 i Bekendtgørelse nr. 637 af 25. juni 2001 om beskyttede naturtyper.

Amtsrådet kan afvise anmeldelsen, såfremt det anmeldte areal eller dele heraf er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, hvis det vurderes, at beplantningsmetoden vil ændre §3-arealets tilstand. Amtsrådet sender afgørelsen til anmelder samt de i medfør af naturbeskyttelsesloven klageberettigede.

Såfremt en klageberettiget part ønsker at klage over amtsrådets afgørelse, indsendes klagen til amtsrådet, som videresender denne til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede. Klager som ikke vedrører §3-naturbeskyttelse videresendes af amtsrådet til Plantedirektoratet.

6. Registrering, kontrol og tilsyn

Alle oplysninger om skovplantning og etablering af anden natur (se afsnit 5.1 og 5.3) registreres af Plantedirektoratet. Oplysningerne skal bruges i forbindelse med direktoratets og fødevareregionernes kontrol- og tilsynsopgaver.

Plantedirektoratet og fødevareregionerne fører tilsyn med at anvendelsen af jordressourcen finder sted i overensstemmelse med reglerne i lov om drift af landbrugsjorder og bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur. I den forbindelse har Plantedirektoratet og fødevareregionerne til enhver tid adgang til arealer omfattet af bekendtgørelsen. Politiet kan yde bistand her til.

Plantedirektoratets afgørelser herunder klageret

Plantedirektoratet kan meddele påbud og forbud for at sikre overholdelsen af rydningspligten, herunder rydningsmetode og -periode (se afsnit 4.2. samt 4.3).

Plantedirektoratet sender afgørelsen til de klageberettigede herunder ansøger, hovedorganisationerne for Dansk Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening samt Friluftsrådet. Ønsker en af de klageberettigede parter, at klage, indsendes klagen til Plantedirektoratet som videresender denne til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

7. Strafbestemmelser

med bøde straffes den som undlader at:

- 1) overholde anvendelseskravet
- 2) overholde rydningspligten
- 3) overholde pligten til at ansøge, anmelde eller give underretning
- 4) efterkomme påbud eller forbud meddelt af Plantedirektoratet.